

ЗАВІДО СТАМІСНО ТЕРІТОРІЇ
"КРАІНУ ІРЛАНДІІ" АРХІВ

Бр. / 02-4694

— 27.11.2017 — рік.

— КРАІНУ ІРЛАНДІІ

ЈАВНО СТАМБЕНО ПРЕДУЗЕЋЕ “КРАГУЈЕВАЦ”

ПРАВИЛНИК О ПРЕВЕНТИВНИМ МЕРАМА ЗА БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД ПРИ КОРИШЋЕЊУ ОПРЕМЕ ЗА РАД

Крагујевац, 2017. године

Крагујевац, 2017. године

На основу члана 7. став 2. Закона о безбедности и здрављу на раду („Службени гласник РС“, број 23/2009, 123/2012 и 102/2015) и члана 28. 8327Статута **Јавног стамбеног предузећа „Крагујевац“, Крагујевац**, са седиштем у улици Николе Пашића бр.2, матични број: 07165471, ПИБ:10157 (у даљем тексту „**Послодавац**“), дана 24.11.2017. године. доноси следећи

ПРАВИЛНИК О ПРЕВЕНТИВНИМ МЕРАМА ЗА БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД ПРИ КОРИШЋЕЊУ ОПРЕМЕ ЗА РАД

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Оруђима, у смислу овог Правилника, сматрају се постројења, машине, уређаји, средства за пренос терета и механизовани ручни алат који се користи у Јавном стамбеном предузећу „Крагујевац“, Крагујевац.
Мере и нормативи заштите на раду, прописане овим Правилником дужне су да примењују организације и послодавци који пројектују, израђују и реконструишу оруђа (производиоци оруђа), као и организације и послодавци који та оруђа користе (корисници оруђа).

Члан 2.

Под руковањем оруђем у Јавном стамбеном предузећу „Крагујевац“, Крагујевац подразумева се управљање оруђем у процесу рада уређајима за управљање, као и надзирање над исправним радом оруђа.

Опасним местима, односно просторима на оруђу, сматрају се места и простори на којима могу, због опасних гибања, настати пригњечења, укљештења, захватања, резови, посекотине, ударци, удари електричне и друге енергије, штетна деловања опасних материја (опекотине, нагризања, јонизацијска и нејонизацијска зрачења, тројања, деловања штетних прашина и др.).

Заштитне направе, јесу направе које онемогућавају продор руку или других делова тела радника у опасно место за време рада, односно које штите радника од опасног места због лома, одбацивања, прескања, пожара, експлозије, тројања, нагризања, опасних зрачења или других нежељених деловања материје.

Ако је због процеса рада потребно руком или деловима тела прилазити опасном месту или придјававати обрађивани материјал или га приносити или из опасног места вадити, мора се користити помоћни ручни алат или механички држачи за хватање, односно улагање, окретање, вођење, избацивање, вађење и сл.

Када се користи помоћни ручни алат, морају се узети у обзир сви елементи важни за процену да је такав начин рада могућ без опасности по здравље запослених.

II ОБАВЕЗЕ ПОСЛОДАВЦА

Члан 3.

Послодавац је дужан, да опрему за рад могу да користе само запослени који су за то стручно оспособљени.

Дужан је да обезбеди примену мера безбедности и здравља на раду при коришћењу опреме за рад, а посебно:

1. да се опрема за рад користи користи у складу са наменом;
2. да је опрема за рад одговарајућа за обављање послова или да је на правилан начин прилагођена за ту сврху;

3. да се опрема за рад користи у складу са свим безбедносно-техничким подацима наведеним у документацији произвођача, односно испоручиоца.

Послодавац Јавног стамбеног предузећа „Крагујевац“, Крагујевац је дужан да при избору опреме за рад води рачуна о специфичним радним условима и постојећим опасностима и штетностима на радним местима у радној околини, као и о опасностима и штетностима које могу настати при коришћењу опреме за рад.

Дужан је да обезбеди да се применом мера безбедности и здравља на раду при коришћењу опреме за рад ризик од настанка повреда и оштећења здравља за запослене отклони или се сведе на најмању могућу меру.

Члан 3а.

Послодавац Јавног стамбеног предузећа „Крагујевац“, Крагујевац је дужан да при коришћењу опреме за рад спроводи мере за безбедан и здрав рад утврђене у Прегледу општих мера и Прегледу мера при коришћењу опреме за рад које ће бити у овом Правилнику као Прилог 1 и 2. и чинити његов саставни део.

Дужан је да руководиоцима обезбеди упуштење за употребу опреме за рад.

Члан 4.

Послодавац Јавног стамбеног предузећа „Крагујевац“, Крагујевац је дужан да, у случају када се при коришћењу опреме за рад појављују специфични ризици од настанка повреде и оштећења здравља запослених, обезбеди;

1. да ту опрему за рад могу да употребљавају само руководиоци;
2. да поправљање, измене којима се не мења намена, одржавање, сервисирање и специфично чишћење те опреме обављају запослени који су за то одређени.

Члан 5.

Послодавац је дужан да обезбеди да се при коришћењу опреме за рад у потпуности поштују ергономски принципи.

III ПРЕВЕНТИВНИ И ПЕРИОДИЧНИ ПРЕГЛЕДЕ

Провера опреме за рад

Члан 6.

Послодавац је дужан да ангажује правно лице са лиценцом за вршење превентивних и периодичних прегледа и провере опреме за рад а приликом коришћења опреме за рад изван локације свога седишта, дужан је да обезбеди примерак стручног налаза о извршеном прегледу и да стручни налаз буде доступан на локацији на којој се опрема користи.

Члан 6 а.

Послодавац је дужан да при коришћењу опреме за рад спроводи мере безбедности и здравља на раду утврђене у Прегледу општих мера (Прилог 1), Преглед мера при коришћењу опреме за рад (Прилог 2), одштампани су уз овај Правилник и чине његов саставни део.

IV ОБАВЕШТЕЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 7.

Послодавац Јавног стамбеног предузећа „Крагујевац“, Крагујевац је дужан да запосленима или њиховим представницима за безбедност и здравље на раду обезбеди информације које се односе на безбедност и здравље на раду, нарочито о мерама које се предузимају у циљу безбедних и здравих услова за рад при коришћењу опреме за рад.

Информације морају да садрже минимум података који се односе на:

1. услове употребе опреме за рад
2. предвидиве неуобичајене ситуације и

3. закључке који су добијени на основу искуства стечених при коришћењу опреме за рад.

За обвљање послова безбедности и здравља на раду послодавац одређује особу која мора имати положен стручни испит за обављање послова безбедности и заштите на раду (у даљем тексту Лице за БЗР).

Лице за БЗР у писменој форми извештава послодавца и запослене о забрани рада на радном месту или употребу средстава за рад, у случају када утврди непосредну опасност по живот или здравље запосленог.

Ако послодавац, и поред забране рада, наложи запосленом да настави рад, лице за БЗР дужјно је да о томе одмах извести надлежну Инспекцију рад.

Члан 7 а

Рад на висини при коришћењу опреме за рад јесу све активности приликом којих постоји опасност од пада лица са висине веће од два метра од подлоге услед тога што радни простор није заштићен од пада са висине.

V ОСПОСОБЉАВАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 8.

Послодавац је дужан да у току оспособљавања за безбедан и здрав рад, запослене који нису руководиоци, упозна са свим врстама ризика који се за њих могу појавити при коришћењу опреме за рад на радном месту и радној околини.

Дужан је да запосленима који обављају послове у члану 4. тачка 2) овог Правилника обезбеди додатно оспособљавање за безбедан и здрав рад и да путем упутства или инструкција у писменој форми упозна запосленог о обављању тих послова на безбедан начин.

VI САРАДЊА ПОСЛОДАВЦА И ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 9.

Послодавац и запослени, односно њихови представници за безбедност и здравље на раду дужни су да сарађују у вези са свим питањима која се односе на коришћење опреме за рад.

VII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 10.

Превентивне мере за безбедан и здрав рад при коришћењу опреме за рад, односно мере и нормативи заштите на раду који су прописани Правилником о мерама и нормативима заштите на раду на оруђима за рад („Службени лист СФРЈ“, број 18/91) примењују се, уколико нису у супротности са одредбама овог правилника.

Члан 11.

На све што није регулисано овим Правилником непосредно се примењују одредбе Закона о безбедности и здравља на раду и прописи донети на основу овог Закона. Послодавац је дужан да обезбеди да сви запослени буду упознати са Правилником о превентивним мерама за безбедан и здрав рад при коришћењу опреме за рад у ЈСП „Крагујевац“, Крагујевац.

Овај Правилник ступа на снагу даном доношења а применљиваће се од осмог дана на огласној табли и интернет страници ЈСП „Крагујевац“ - Крагујевац.

Датум објављивања:

24.11.2017. године

ЈСП „Крагујевац“, Крагујевац
Снежана Ђирковић
В.Д. директор

ПРИЛОГ 1.

ПРЕГЛЕД ОПШТИХ МЕРА

Општа напомена

1.1. Опште мере при коришћењу опреме за рад примењују се на сву опрему за рад.

Општи захтеви за опрему за рад

2.1. Управљачки уређаји опреме за рад који утичу на безбедност морају бити јасно видљиви на одговарајући начин означени где је то потребно.

2.1.2. Управљачки уређаји морају да се налазе изван подручја опасности тако да њихова употреба не може да проузрокује додатну опасност, осим у случајевима где је то неопходно за одређене управљачке уређаје.

2.1.3. Ако је потребно, са главног управљачког положаја, руковаљац мора да буде у стању да обезбеди да нико није присутан у подручју опасности. У случају када то није могуће, сигнал упозорења звучни и/или визуелни мора аутоматски да се укњучи сваки пут пре покретања машине. Запослени који је изложен мора да има довољно времена и могућности да брзо избегне опасности које је проузроковало покретање или заустављање опреме за рад.

2.1.4. Управљачки системи морају бити безбедни и морају бити изабрани тако да се узимају у обзир откази, кварови и ограничења који се могу очекивати у планираним околностима употребе.

2.2. Покретање опреме за рад мора бити могуће само намерним активирањем уређаја предвиђеног за ту сврху.

2.2.1. Исти захтеви се примењују при:

- 1) поновном покретању опреме за рад након заустављања из било ког разлога;
- 2) вршењу значајних промена радних услова (нпр. брзине, прииска, и сл.), под условом да поновно покретање опреме за рад и значајне промене радних услова не проузрокује било какву опасност по запослене.

2.2.2. Овај захтев се не односи на поновно покретање опреме за рад или промену радних услова који су резултат нормалног радног цилуса аутоматског уређаја.

2.3. Сва опрема за рад мора бити опремљена са управљачким уређајем за потпуно заустављање.

2.3.1. Свака радна станица мора бити опремљена са управљачким уређајем за заустављање појединачних елемената или целокупне опреме за рад, у зависности од врсте опасности, тако да опрема за рад остане безбедна. Управљачки уређај за заустављање опреме за рад мора имати приоритет односу на управљачке уређаје за њено покретање. Када се опрема за рад или њени потенцијално опасни делови зауставе, мора се прекинути напајање енергијом одговарајућих покретача.

2.4. Где је то могуће, и у зависности од опасности коју представља опрема за рад и време заустављања, опрема за рад мора бити опремљена са уређајем за заустављање у случају опасности.

2.5. Опрема за рад која представља ризик због падања или избацаивања предмета током рада мора имати и одговарајући безбедносни уређај сразмерно ризику којем је изложена.

2.5.1. Опрема за рад која представља ризик због емисије гасова, испарења, течности или прашине мора бити снабдевена одговарајућим уређајима за задржавање и/или одстрањивање опасних материја у близини извора опасности.

2.6. Опрема за рад о њени делови мора, када је то неопходно због безбедности и здравља запослених, да буду стабилизовани средствима за причвршћивање или неким другим средствима.

2.7. Уколико постоји ризик од лома или разарања делова опреме за рад, који представљају озбиљну опасност по безбедност и здравље запослених, неопходно је предузети одговарајуће мере заштите.

2.8. Уколико постоји опасност од механичког контакта са покретним деловима опреме за рад који може да доведе до повреде, ти делови морају да буду опремљени заштитницима или уређајима који спречавају приступ подручју опасности или који заустављају кретање опасних делова пре него што се дође у подручје опасности.

и уређаји за заштиту:

- 1) морају да буду робусне конструкције;
- 2) не смеју проузроковати додатне опасности;
- 3) морају бити такви да се не могу лако уклонити или онеспособити;
- 4) морају да буду постављени на одговарајућем растојању од подручја опасности;
- 5) морају што је могуће мање ометати прегледност производног процеса;
- 6) морају да буду такви да омогућавају активности које су неопходне да би се монтирали или заменили делови приликом одржавања, при чему се приступ ограничава само на она подручја у којима треба да се обави посао и , уколико је могуће, без уклањања заштитника или уређаја за заштиту.

2.9. Подручја и места на којима се ради на опреми за рад или врши одржавање опреме за рад, морају бити на одговарајући начин осветљена у складу са врстом активности која се обавља.

2.10. Делови опреме за рад који су изложени веома високим или веома ниским температурама морају, када је то неопходно, да буду заштићени како би се избегао ризик да запослени дођу у контакт или приђу сувише близу.

2.11. Уређаји за упозорење на опреми за рад морају бити недвосмислени, лако уочљиви и разумљиви.

2.12. Опрема за рад може се користити искључиво за обављање ових послова у оним условима који су у складу са њеном наменом.

2.13. Мора да постоји могућност да се операције одржавања обављају када је опрема за рад заустављена. А ако то није могуће, мора да постоји могућност да се предузму одговарајуће мере заштите за обављање таквих операција или да се такве операције обављају изван подручја опасности.

2.13.1. Ако било која опрема за рад има књигу одржавања, она мора бити ажурна.

2.14. Сва опрема за рад мора бити опремљена уређајима за прекид напајања од свих извора енергије који морају бити јасно препознатљиви.

2.14.1. Поновно повезивање са извором енергије мора да се изврши тако да тај поступак не представља ризик за запослене.

2.15. Опрема за рад мора да има ознаке и уређаје за упозорење како би се обезбедила заштита безбедности и здравља запослених.

2.16. Запослени морају имати безбедан приступ свим подручјима која су неопходна за производњу, подешавање и одржавање опреме за рад и морају бити у могућности да у њима безбедно бораве.

2.17. Сва опрема за рад мора бити одговарајућа како би се запослени заштитили од ризика од избијања пожара, прегревања или испуштања гасова, прашине, течности, испарења или других супстанци које се производе, користе или складиште у опреми за рад.

2.1.8. Сва опрема за рад мора бити одговарајућа како би се спречили ризици од експлозије опреме за рад или супстанци које се производе, користе или складиште у опреми за рад.

2.1.9. Сва опрема за рад мора бити одговарајућа како би се омогућила заштита запослених који су изложени опасности од директног или индиректног додира инсталација и опреме под напоном.

3. Додатни захтеви за одређене категорије опреме за рад

3.1. Захтеви за покретну опрему за рад, без обзира да ли је опрема за рад самоходна или не.

3.1.1. Опрема за рад на којој се возе запослени мора бити опремљена на такав начин да се смање ризици за запослене за време вожње. Ти ризици морају да обухвате ризике од додира са точковима или шинама или захватања у њима.

3.1.2. Тамо где постоји могућност случајног блокирања покретних делова опреме за рад њених пратећих делова и/или било чега што се вуче, а што може да представља одређени ризик, а таква опрема за рад мора да буде опремљена или прилагођена на начин да се спречи блокирање покретних делова опреме за рад.

3.1.2.1. У случају када се такво блокирање не може избећи, потребно је предузети све мере да се избегну сви штетни утицаји по запослене.

3.1.3. Тамо где се погонско вратило за пренос снаге између покретних делова опреме за рад може запрљати или оштетити услед вучења по подлози, на располагању могу бити средства за његово причвршћивање.

3.1.4. Покретна опрема за рад на којој се возе запослени мора бити пројектована на такав начин да се у нормалним условима коришћења ограниче ризици који настају услед окретања и превртања опреме:

1. заштитном конструкцијом која ће осигурати да опрема за рад не може да се нагне или преврне;
2. конструкцијом која омогућава довоњан простор између запослених који управљају опремом за рад у случају да опрема за рад може да се нагне или преврне;
3. неким другим уређајем којим се постиже сличан ефекат.

3.1.4.1. Заштитне конструкције могу да буду саставни део опреме за рад.

3.1.4.2. Заштитне конструкције нису неопходне када је опрема за рад причвршћена у току рада или када је пројектована на такав начин да превртање није могуће.

3.1.4.3. Тамо где постоји ризик да запослени који управља опремом за рад буде пригњећен између делова опреме за рад и подлоге, мора бити уgraђена посебна заштитна конструкција која ће то спречити.

3.1.5. Самоходно возило на механизовани погон у коме се налазе један или више запослених мора бити прилагођено или опремљено тако да ограничи ризик од превртања нпр.:

- 1) постављање кабине за возача;
- 2) заштитном конструкцијом која спречава превртање;
- 3) конструкцијом која осигурава, у случају да се самоходно возило на механизовани погон преврне, довољан простор између подлоге и одређених делова самоходног возила. Опрема за рад која представља ризик због емисија гасова, испарења, течности или прашине, мора бити снабдевена одговарајућим уређајима за задржавање и/или одстрањиванијем механизовани погон и запослених у њему;
- 4) конструкцијом која обезбеђује да запослени на седишту за возача не могу бити пригњећени деловима самоходног возила на погон које се преврнуло.

3.1.6. Самоходна опрема за рад која при покретању може изазвати ризике за лица мора да испуни слеђеће захтеве

- 1) мора имати одговарајуће уређаје за смањивање последица судара у случају када постоји више од једног покретног дела опреме који се крећу по шинама истовремено;
- 2) мора имати уређај за кочење и заустављања. Када то безбедносна ограничења захтевају, у случају отказа главног уређаја којим се управља мора бити обезбеђен управљачки уређај за случај опасности са потпуно независним и лако доступним командама за успоравање и управљање;
- 3) у случају кад је прегледност возача ограничена на такав начин да то утиче на безбедност, потребно је уградити одговарајуће помоћне уређаје који ће омогућити бољу прегледност;
- 4) опрема за рад пројековања за рад ноћу или на тамним местима мора бити опремљена одговарајућим осветљењем за рад који се обавља и мора обезбедити довољну безбедност за запослене;
- 5) опрема за рад која представља опасност од пожара било самостално или у смислу онога што вуче и/или носи тако да може да угрози запослене, мора бити опремљена одговарајућим противпожарним апаратима, уколико такви апарати нису доступни у близини места на којем се та опрема користи;
- 6) опрема за рад са даљинским управљањем мора бити опремљена уређајима за аутоматско и тренутно заустављање чим изађе из контролисаног простора;
- 7) опрема за рад на даљинско управљање која под нормалним условима може да изазове опасност од нагњећења или повреда, мора имати уређаје који штите од тог ризика, уколико не постаје други одговорајући уређаји за контролу ризика.

3.2. Захтеви за рад опреме за дизање терета

3.2.1. Када је опрема за рад која служи за дизање терета уgraђена, неопходно је у току коришћења обезбедити њену снагу и стабилност, посебно имајући у виду терет који теба да се подиже и напрезање које се ствара на месту постављања или причвршћивања на конструкцију.

3.2.2. Машина за дизање терета мора бити јасно обележена са дозвољеним радним

оптерећењем и, где је неопходно, мора да постоји плочица која показује радно оптерећење за сваку конфигурацију машине.

3.2.2.1. Прибор за дизање мора да буде обележен на такав начин да је могуће идентификовати карактеристике за безбедно коришћење.

3.2.2.2. Опрема за рад која није пројектована за дизање лица, али би могла бити погрешно коришћена у ту сврху, мора имати јасно и не избрисиво упозорење о забрани дизања лица.

3.2.3. Трајно уградјена опрема за рад мора бити израђена тако да се смање ризици у вези са теретом, да:

- 1) удари запослене;
- 2) не може да дође до опасног померања или слободног пада;
- 3) неочекивано падне.

3.2.4. Опрема за рад за дизање или премештање запослених мора бити таква да:

- 1) спречи ризик од пада корпе тамо где она постоји, помоћу одговарајућих уређаја;
- 2) спречи да корисник испадне из корпе тамо где она постоји;
- 3) спречи да корисник буде, пригњећен, захваћен, односно затворен или ударен, нарочито путем случајноог додира са објектима.;
- 4) осигура да лица заробљена у корпи у случају незгде нису изложена опасности и могу да се ослободе.

3.2.4.1.Ако из разлога у вези са разикама од места и висине, није могуће избећи ризике наведене у коефицијенту безбедности, који теба проверавати сваког радног дана.

ПРИЛОГ 2.

ПРЕГЛЕД МЕРА ПРИ КОРИШЋЕЊУ ОПРЕМЕ ЗА РАД

1. Општа напомена

1.1. Захтеви утврђени у овом прилогу примњију се када постоје ризици при коришћењу одговарајуће опреме за рад.

2. Општи захтеви при коришћењу опреме за рад

2.1. Опрема за рад мора бити монтирана , постављена и коришћена на такав начин да се смање ризици по кориснике и друге запослене, тако што ће се обезбедити довољно простора између покретних делова опреме за рад и непокретних или покретних делова у њеној околини и како би сви облици енергије и супстанце које се користе или које настају могли бити унети или уклоњени на безбедан начин.

2.2. Опрема за рад мора бити монтирана или демонтирана под безбедним условима, нарочито поштујући упутства која је доставио произвођач.

2.3. Опрема за рад коју може да удари гром при коришћењу мора бити заштићена одговарајућим уређајима или средствима против удара грома.

3. Одредбе у вези коришћења покретне опреме за рад, самоходне или без сопственог погона

3.1. Самоходну опрему могу да користе само запослени који су стручно оспособљени за безбедну употребу такве опреме.

3.2 Ако се самоходна опрема за рад креће у радном простору потребно је придржавати се прописаних мера за брзину кретања, ширину саобраћајних површина, стања подлоге и нагиба.

3.1. Организационе мере морају бити предузете како би се спречило да запослени који иду пешице уђу у подручје рада самоходне опреме за рад.

3.3.1. Ако радови могу да се обаве само ако су присутни запослени који иду пешице, морају се предузети одговарајуће мере како би се спречило да запослени буду повеређени самоходном опремом за рад.

3.4. Превоз запослених на покретној опреми за рад на механизовани погон дозвољен је само ако постоје одговарајући безбедносни уређаји за ту сврху. Ако се радови обављају у току превоза, потрено је подесити брзину кретања.

3.5. Покретна опрема за рад која има мотор са унутрашњим сагоревањем не сме се користити радним просторима, ако се не обезбеде довољне количине свежег ваздуха, да не би изазвала опасност по безбедност и здравље запослених.

4. Одредбе у вези коришћења опреме за рад за дизање терета

4.1. Општа разматрања

4.1.1. Опрема за рад која је покретна или се може демонтирати и која је пројектована за дизање терета мора бити коришћена на начин којом се обезбеђује њихова стабилност у току коришћења у свим предвидивим условима, узимајући обзир стање подлоге.

4.1.2. Дизање лица дозвољено је на опреми за рад уз примену прибора за дизање који су пројектовани за ту сврху.

4.1.2.1. Изузетно опрема за рад која није пројектована за дизање лица може се користити у ту сврху, под условом да су предузете одговарајуће мере како би се осигурала безбедност и здравље на раду.

4.1.2.2. Када се запослени налазе на опрми за рад која је пројектована за дизање терета, мора у сваком тренутку бити попуњен контролни положај. Лица која се подижу морају бити опремљена поузданим средствима комуникације. У случају опасности, мора бити обезбеђена њихова безбедна евакуација.

4.1.3. Морају бити спроведене мере да запослени нису присутни испод терета који виси, осим у случају када се посао не може обавити на другојачији начин.

4.1.3.1. Терет не сме да се преноси изнад незаштићених радних места на којима су присутни запослени.

4.1.3.2. Коришћење на отвореном опреме за рад која је пројектована за дизање терета који није вођен мора бити обустављено када се метеоролошки услови погоршају до те мере да угрожавају безбедно коришћење опреме а рад и излажу запослене ризицима. Морају се предузети одговарајуће мере да се избегне превртање опреме како би се избегли ризици по

запослене.

4.2. Опрема за рад за дизање терета који није вођен

4.2.1. Када су два или више елемента опреме за рад за дизање терета који није вођен монтирани или постављени на локацији тако да се њихови радијуси преклапају, морају се предузети одговарајуће мере да се избегне сударање терета и/или самих делова опреме.

4.2.2. Када се покретна опрема за рад користи за дизање терета који није вођен морају се предузети одговарајуће мере да се спречи њено нагињање, превртање, померање или клизање. Морају се вршити контроле како би се осигурало да се ове мере правилно примењују.

4.2.3. Уколико руковалац опреме за рад која је пројектована за дизање терета који није вођен нема непосредну видљивост целокупне путање терета, било директно или уз помоћ помоћног уређаја који обезбеђује неопходне информације, стручно лице мора бити у комуникацији са руковаоцем и да га наводи, а морају се предузети и организационе мере да се спречи сударање терета које би могло да угрози запослене.

4.2.4. Рад мора бити организован на такав начин да се при ручном везивању или скидању терета, такав рад може обавити безбедно, посебно тако да запослени има непосредну или посредну контролу над опремом за рад.

4.2.5. Све операције дизања терета морају бити правилно планиране, са одговарајућим надзором и спроводити на начин да заштите безбедност запослених.

4.2.5.1. Посебно, ако терет мора бити подигнут истовременим коришћењем два или више делова опреме за дизање терета који није вођен, мора се утврдити и применити поступак да би се обезбедила добра координација између руковалаца.

4.2.6. Уколико опрема за рад која је пројектована за дизање терета који није вођен не може да задржи терет у случају потпуног или делимичног прекида снабдевања електричном енергијом, морају се спровести одговарајуће мере да би се избегло излагање запослених ризицима који могу настати из тог догађаја.

4.2.6.1. Терет који виси не сме бити остављен без надзора осим у случају када је забрањен приступ у подручје опасности, а терет безбедно виси и безбедно се држи.

4.2.7. Коришћење на отвореном опреме за рад која је пројектована за дизање терета који није вођен мора бити обустављено када се метеоролошки услови погоршају до те мере да угрожавају безбедно коришћење опреме за рад и изложу запослене ризицима. Морају се предузети одговарајуће мере да се избегне превртање опреме како би се избегли ризици по запослене.

5. Одредбе у вези коришћења опреме за рад намењене за привремење радове на висини

5.1.Опште одредбе

5.1.1. Уколико привремени рад на висини не може да се обави безбедно и под одговарајућим ергономским условима са одговарајуће првшине, мора се одабрати опрема за рад која је најпогодија за обезбеђивање и одржавање безбедних услова рада. Мора се дати предност најпогодија за обезбеђивање и одржавање безбедних услова рада. Мора се дати предност

колективним над појединачним мерама безбедности и здравља на раду. Димензије и опреме за рад треба да одговарају природи посла који се обавља, предвидивим оптерећењима и да омогуће безбедан пролаз.

5.1.1. За приступ привременим радним местима на висини морају се изабрати најпогоднија средства према учсталоси пролаза, висини коју треба достићи, као и трајање радова.

5.1.1.1. Извршени избор мора да омогућава евакуацију у случају опасности. Пролаз у оба смера између средстава приступа платформи, спратова или пролаза не сме да проузрокује додатни ризик од пада.

5.1.2. Лестве се могу користити на радним метима за рад на висини само у случајевима када према тачки 5.1.1. коришћење друге безбедније опреме за рад није оправдано због ниског ризика и кратког трајања коришћења или пстојећих опасности и штетности на месту рада које послодавац не може да промени.

5.1.3. Приступ ужетом и технике постављања ужета могу се користити само у случајевима за које је на основу процене ризика очигледно да се рад може обавити безбедно и без коришћења друге, безбедније опреме за рад.

5.1.3.1. Узимајући у обзир процену ризика у зависности од трајања радова и ергономских ограничења, мора се обезбедити место за седење са одговарајуим пратећим прибором..

5.1.4. У зависности од врсте опреме за рад и забране на основу предходно наведеног, морају се одредити одговарајуће мере за смањење ризика по запослене на најмање могућу меру битне за ту врсту опреме. Уколико је неопходно, мора бити обезбеђено уградњивање заштитних ограда да би се спречили падови. Оне морају бити одговарајуће конфигурације и доволно чврсте да спрече, односно зауставе падове са висине и да спрече повређивање запослених колико је то могуће. Затитна ограда за спречавање падова може са прескинути само на месстима за приступ лествама или степеништу.

5.1.5. Када обављање одређеног задатка захтева привремено отклањање заштитне ограде за спречавање падова, морају се предузети одговарајуће мере безбедности и здравља на раду. Задатак се не сме извршити док се те мере не предузму. Када се одређени задатак заврши било трајно или привремено, поново се уградију заштитна ограда за спречавање падова.

5.1.6. Привремени рад на висини може се обављати само када временски услови не угрожавају безбедност и здравље запослених.

5.2. Посебне одредбе у вези са коришћењем лестви

5.2.1. Лестве морају бити постаљене тако да се обезбеди њихова стабилност приликом коришћења. Преносиве лестве морају бити постављене на стабилан, чврст, непокретни ослонац, тако да пречке остану хоризонталне. Висеће лестве, морају бити безбедно причвршћене, са изузетком лестви од ужета, како не би могле да се помере или љуљају.

5.2.2. Ослонци преносивих лестви морају бити обезбеђени против клизања током коришћења, путем учвршћивања уређаја против клизања на горњим односно доњим крајевима страница, или било којим другим поступком који даје исти резултат. Лестве које се користе за приступ морају бити довољне дужине да вире изнад платформе на коју се врши приступ, осим уколико друге мере нису предузете да се осигура чврст рукохват. Расклопиве

лестве и лестве на извлачење морају се користити ако да се спречи померање различитих делова један у односу на други. Море се спечити померање покретних лестви пре него се на њих стане.

5.2.3. Лестве се морају користити на такав начин да су сигуран рукохват и сигуран ослонац доступни запосленом у сваком тренутку. Нарочито у колико се терет преноси ручно на лествама, то не сме да спречи сигуран рукохват.

5.3. Посебне одредбе у вези са коришћењем скела

5.3.1. У случају када подаци са прорачунима за одабрану скелу нису доступни или када ови подаци не обухватају конструкцију која се разматра, морају се извршити прорачуни чврстоће и стабилности у случају да се скела не монтира у складу са утврђеним редоследом монтаже.

5.3.2. У зависности од типа одабране скеле, стручно лице море да изради пројекат монтаже, коришћења и демонтаже. Пројекат може бити у облику типског пројекта, допуњеног позицијама које се односе на посебне детаље за ту скелу.

5.3.3. Мора се спречити да носећи елементи скеле буду на клизавој површини, било причвршћивањем, обезвеђивањем уређаја против клизања или неким другим средством које даје исти резултат, а носећа површина мора издржати оптерећење коме је изложена. Стабилност скеле мора се осигурати. Случајно покретање скеле на точковима мора се спречити одговарајућим уређајима у току рада на висини. Забрањено је транспортување скеле када су запослени на скели. Забрањено је транспортување скеле више од 5m.

5.3.4. Димензије, облик и уређење радне етаже скеле мора одговарати природи послана који се обавља и бити погодни за терет који се преноси, као и да омогући безбедан рад и кретање. Радне етаже скеле морају бити монтиране тако да се њихове компоненте не померају при редовном коришћењу. Не сме бити опасних размака између елемената радне етаже и вертикалне заштитне ограде за спречавање падова.

5.3.5. Када делови скеле нису спремни за коришћење, на пример приликом монтаже, демонтаже или измена, морају бити обележени ознакама упозорења и опремљене направама које спречавају улаз у подручје опасности.

5.3.5.1. Скеле се могу монтирати, демонтирати или битно изменити само уз преглед стручно оспособљених лица и тај посao могу обављати запослени који су за то одређени у складу са чланом 8. овог Правилника, а нарочито у вези:

- 1) разумевање пројекта монтаже, демонтаже или измене на скели;
- 2) безбедности током монтаже, демонтаже или измене на скели;
- 3) мера за превенцију ризика од пада лица или предмета;
- 4) мера безбедности у случају временских услова који би могли неповољно да утичу на безбедност скеле;
- 5) дозвољеног оптерећења;
- 6) било којих других ризика при монражи, демонтажи или изменама на скели које могу да се појаве.

5.3.6.1. Стручно лице које врши преглед и запослени који су за то одређени морају имати пројекат за монтажу и демонтажу из тачке 5.3.2., укључујући писана упутства која су сасатавни део пројекта.

5.4. Посебне одредбе у вези коришћења ужади и технике постављања ужади

5.4.1. Приступање коришћењу ужади и техника постављања ужади морају бити у складу са следећим условима:

- 1) систем се мора састојати од најмање два посебно причвршћена ужета, где једно служи као средство за приступ, спуштање и подршку (радно уже), а друго као резерва (безбедносно уже) ;
- 2) запосленима се мора обезбедити одговарајући заштитни опасач, који морају да користе и којим морају бити повезани са безбедносним ужем;
- 3) радно уже мора бити опремљено уређајима за безбедно спуштање и подизање и мора имати систем за заштиту од пада који спречава пад корисника, у случају да он изгуби контролу над својим покретима. Безбедносно уже мора бити опремљено покретним системом за заштиту од пада који прати кретање запосленог;
- 4) алат и други прибор који запослени користи морају бити причвршћени за његов опасач или место за седење или неким другим одговарајућим средством;
- 5) рад мора бити правилно планиран и надгледан, тако да запослени може бити одмах спашен у случају опасности;
- 6) запосленима мора бити обезбеђено одговарајуће оспособљавање у складу са чланом 1. овог Правилника у вези са планираним радовима, нарочито о процедурима спашавања.

5.4.1.1. Изузетно, у колико на основу процене ризика употреба другог ужета може представљати ризике који настају његовим коришћењем, може се дозволити коришћење једног ужета, под условом да се предузму одговарајуће мере безбедности и здравља на раду.